

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiného, Ph.D., v právní věci žalobce **D. K.**, proti žalované **Masarykově univerzitě**, se sídlem Brno, Žerotínovo náměstí 617/9, o žalobě proti rozhodnutí rektora Masarykovy univerzity ze dne 12. 12. 2014, č. j. MU-PS/19754/2014/44663/FSpS,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím rektor Masarykovy univerzity (z pověření rektora ve věci rozhodoval prorektor) potvrdil rozhodnutí děkana Fakulty sportovních studií Masarykovy univerzity (dále též „děkan“) ze dne 1. 10. 2014, č. j. MU-PS/15957/2014/44663/FSpS, o vyměření poplatku za prodlouženou dobu studia za dalších započatých šest měsíců studia ve výši 18 000 Kč pro období od 1. 9. 2014 do 28. 2. 2015. Současně žalovaný zamítl žádost žalobce o prominutí poplatku za prodlouženou dobu studia.

[2] Z rozhodnutí děkana vyplynulo, že k vyměření došlo na základě údajů evidovaných v matrice studentů. Žalobce ukončil jinak než řádně studijní programy v celkové délce 2034 dnů. Nyní studuje v magisterském navazujícím studijním programu N7401 Tělesná výchova a sport (studijní obor Učitelství tělesné výchovy pro základní a střední školy) na Fakultě sportovních studií Masarykovy univerzity, a to v obdobích 31. 8. 2012 – 27. 9. 2013, a 1. 9. 2014 – dosud, tedy ke dni 1. 9. 2014 celkem 392 započitatelných dnů. Započitatelná odstudovaná doba ve všech studijních programech tak přesáhla standardní dobu tohoto studia v délce dva roky zvětšenou o jeden rok o 1331 dnů.

[3] Rektor v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že poplatek byl žalobci stanoven v souladu s § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o vysokých školách“), na základě správně zjištěných údajů v matrice studentů. Poplatek za studium je vyměřován za každých šest započatých měsíců studia, žalobce po návratu po přerušení dne 1. 9. 2014 nepochybně dalších šest měsíců započal. Skutečnost, že v průběhu doby, na kterou byl poplatek vyměřen v předchozím období, své studium přerušil, nemá na současnou poplatkovou povinnost žádný vliv.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[4] Ve včas podané žalobě žalobce označil napadené rozhodnutí za nezákonné. Konkrétně namítal, že poplatek stanovený na základě § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách se vyměřuje na celých šest měsíců studia, nikoli jen za akt započetí studia. To znamená, že další poplatek nemůže být vyměřen dříve, než dojde k odstudování oněch šesti měsíců v daném konkrétním studiu.

[5] Žalobci byl předchozí (třetí) poplatek vyměřen rozhodnutím děkana ze dne 2. 9. 2013, č. j. MU-PS/18286/2013/34118/FSpS, při započetí dalších šesti měsíců studia ke dni 31. 8. 2013 a k 365 dnům odstudovaných v předmětném studijním programu. V daném případě došlo k výměře nyní napadeného (čtvrtého) poplatku za dalších šest měsíců studia dříve, než skutečně došlo k započetí dalších šesti měsíců studia od předchozího (třetího) výměru.

[6] Opětovný zápis po přerušení studia neznamená započetí dalších šesti měsíců studia, ale pouze započetí studia. Studium se počítá po dnech a poplatky jsou vyměřovány na šest měsíců dopředu.

[7] S ohledem na shora uvedené žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí rektora, jakož i rozhodnutí děkana zrušil.

III. Vyjádření žalované k žalobě

[8] Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že na základě údajů evidovaných v matrice studentů byl žalobci vyměřován poplatek za prodlouženou dobu studia vždy na dalších započatých šest měsíců studia, a to na období 31. 8. 2012 – 27. 2. 2013, 28. 2. 2013 – 30. 8. 2013 a 31. 8. 2013 – 27. 2. 2014. V době 27. 9. 2013 – 31. 8. 2014 bylo žalobci na jeho žádost přerušeno studium. Po opětovném návratu do studia, kdy již uplynulo období, na které byl vyměřen předchozí poplatek, byl žalobci vyměřen další poplatek na období 1. 9. 2014 – 28. 2. 2015. Dle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách se poplatek za prodlouženou dobu studia vyměřuje na dalších **započatých** (pozn. zvýrazněno žalovanou) šest měsíců studia.

Poplatkem si student „nepředplácí“ odpovídající počet dní reálného studia, ale pouze možnost následujících šest měsíců studovat. Je jeho volbou, zda v této době studium přeruší, dokončí nebo ukončí. Na základě výše uvedeného žalovaná navrhl, aby soud předmětnou žalobu zamítl.

IV. Replika žalobce k vyjádření žalované

[9] V replice ze dne 2. 7. 2015 (a její opravě ze dne 4. 7. 2015) žalobce uvedl, že na rozdíl od nyní napadeného rozhodnutí děkana ze dne 1. 10. 2014, nebylo v předchozích rozhodnutích děkana o vyměření poplatku za studium uvedeno kalendářní období, na které byl poplatek vyměřen. Tato změna ve výroku rozhodnutí dokazuje, že dřívější poplatek nebyl žalobci vyměřen na období po sobě jdoucích šesti kalendářních měsících.

[10] Žalobce setrval na názoru, že studium se počítá po dnech a poplatky jsou vyměřovány za každých dalších započatých šest měsíců studia. Nikde není stanovena podmínka návaznosti jednotlivých měsíců. Dle Statutu Masarykovy univerzity se doba, po kterou je studium přerušeno, nezapočítává do doby studia.

[11] Pokud žalobce nebyl studentem, nemohla mu běžet doba studia, a nemohlo tak dojít k výměru dalšího poplatku. I kdyby období šesti měsíců nešlo dělit na dny, určitě by jej šlo dělit na měsíce, jelikož „měsíc studia“ je elementární časovou částí každého z výměrů. Poplatek má zpoplatňovat delší dobu studia, ne jen možnost studovat.

V. Posouzení věci soudem

[12] Zdejší soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“) bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí rektora, jakož i předcházející rozhodnutí děkana, včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.

[13] Předmětem sporu žalobce učinil výklad § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách: *„Studuje-li student ve studijním programu dále, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, přičemž období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.“*

[14] Dle žalobce se do doby šesti měsíců studia započítává pouze období, kdy byl studentem. Pokud tedy přerušil studium v průběhu šesti měsíců, kdy mu byl vyměřen předchozí poplatek a následně studium obnovil až po konci této šestiměsíční lhůty, není možné, aby mu byl ihned vyměřen nový poplatek za období dalších nových šesti měsíců studia. Naopak podle žalované je zpoplatněným obdobím vždy šest po sobě jdoucích kalendářních měsíců nezávisle na následném přerušení studia, s čímž se ztotožnil i zdejší soud.

[15] Z textu zákona jednoznačně vyplývá, že poplatek se platí za každých dalších **započatých** šest měsíců studia, nikoli za celých šest měsíců, kdy byl poplatník studentem. Dle jazykového výkladu je tedy zpoplatněno **započetí** dalších šesti měsíců studia, nikoli šest

měsíců studia jako takového. Není nutné, aby byl student, kterému byl vyměřen poplatek, studentem po celou dobu následujících šesti měsíců. Z předmětného ustanovení vyplývá pouze podmínka, že student ve studijním programu studuje v okamžiku vyměření poplatku, a to déle, než stanoví zákon.

[16] Poměrně často se v praxi stává, že student v prodlouženém období studia, za které je povinen platit, studium dokončí, ať už řádně nebo neúspěšně, nicméně ze zákona o vysokých školách nevyplývá požadavek, že by takovému studentovi měla být vrácena poměrná část poplatku. Poplatkem za studium si tedy student „nepředplácí“ dobu šesti měsíců studia, jak tvrdil žalobce, ale pouze možnost následujících šest měsíců studovat s tím, že je pouze jeho volbou, zda studium přeruší, dokončí, ukončí apod. Proti případné tvrdosti takto vyměřeného poplatku se lze bránit žádostí o snížení, prominutí nebo odložení splatnosti poplatku za studium podanou rektorovi, který by měl přihlédnout zejména ke studijním výsledkům a sociální situaci studenta (§ 58 odst. 8 zákona o vysokých školách).¹

[17] Jestliže tedy byl žalobci, v souladu s § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách rozhodnutím ze dne 2. 9. 2013, č. j. MU-PS/18286/2013/34118/FSpS (které není nyní soudem přezkoumáváno), vyměřen předchozí poplatek za prodlouženou dobu studia za období 31. 8. 2013 – 27. 2. 2014, pak pro posouzení rozhodnutí v nyní souzené věci není nikterak relevantní, že žalobci bylo přerušeno studium v období 27. 9. 2013 – 31. 8. 2014. Na tom nic nemění skutečnost, že v nyní napadeném rozhodnutí děkana (na rozdíl od předchozích rozhodnutí) bylo období vyměřeného poplatku uvedeno přímo ve výroku rozhodnutí. I předchozí rozhodnutí vymezení zpoplatněného období obsahovala, byť v odůvodnění.

[18] K tomu je vhodné doplnit, že vyměření poplatku za delší studium je odvozeno od trvání standardní doby studia. Standardní doba studia počíná dnem zápisu do studia, kdy se z dané osoby stává student, a končí dnem ukončení studia podle § 55 odst. 1 (absolvování studia) nebo § 56 odst. 1 a 2 (jiné způsoby ukončení studia) zákona o vysokých školách, kdy osoba přestává být studentem. Dojde-li k přerušení studia podle § 54 citovaného zákona, pak ode dne přerušení do dne opětovného zápisu do studia osoba není studentem, a neběží tak ani standardní doba studia (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 4 As 11/2013-42). V nyní projednávané věci bylo nesporné, že žalobce překročil o více než jeden rok standardní dobu studovaného studijního programu. Je tedy povinen nést negativní následek v podobě poplatku za delší studium a přerušení jeho studia (po uplynutí standardní doby studia zvětšené o jeden rok) není pro vyměření poplatku za dalších započatých šest měsíců studia relevantní.

[19] Otázka zpoplatnění vysokého školství je ožehavým společenským i politickým tématem. Také v průběhu projednávání poslaneckého a vládního návrhu zákona o vysokých školách došlo k řadě změn oproti návrhům původním. Návrh na zavedení školného nakonec schválen nebyl, místo toho byly zavedeny poplatky za delší a další studium (viz sněmovní tisk č. 329/0, 2. volební období Poslanecké sněmovny, www.psp.cz).

[20] Lze konstatovat, že v zájmu společnosti je přiměřeně rychlé absolvování vysokoškolského studia a po něm následné zapojení do hospodářského života (s čímž je spjata přispívání do státního rozpočtu), než nadbytečné setrvání ve studiu, které nejenže

¹ Dle dřívější úpravy (ve znění do 31. 12. 2005) se poplatek vyměřoval za každý další započatý měsíc studia, což bylo sice administrativně náročnější, avšak díky tomu vyměřený poplatek více korespondoval se skutečně odstudovanou dobou.

oddálí výše uvedené, ale navíc bude státní rozpočet více zatěžovat. Prevenci takového studia prostřednictvím zpoplatnění lze tedy považovat za žádoucí. Jak bylo uvedeno i v důvodové zprávě k zákonu o vysokých školách, úhradou finančních prostředků spojených se studiem se posiluje odpovědnost studentů za vlastní studium a jejich zájem o kvalitu vybraného studijního programu. Konstrukce platby dle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách za „započaté období“, jakož i rozpočtové určení poplatků (viz § 58 odst. 7 zákona o vysokých školách: „*Poplatky za studium s výjimkou odstavce 5 jsou příjmem stipendijního fondu veřejné vysoké školy*“), vypovídá o tom, že poplatek nemá funkci úhradovou, ale regulační, jako určitý postih za neefektivní a společností zatěžující studium. Výše uvedený výklad předmětného ustanovení je tak v souladu se samotným smyslem a účelem zavedení poplatkové povinnosti, a sice motivovat studenty k co nejefektivnějšímu studiu.

[21] Zdejší soud se touto problematikou již v minulosti zabýval, konkrétně v rozsudku ze dne 9. 10. 2013, č. j. 31 Af 130/2012-45, kde se také ztotožnil s výkladem zastávaným žalovanou. Soud neshledal důvodu, proč se od dřívějšího názoru odchýlit v nyní projednávané věci.

VI. Závěr a náklady řízení

[22] Soud tedy shledal námitky žalobce nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

[23] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 15. února 2017

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu